

Wielichowo, kościół p.w. Św. Walentego , woj. wielkopolskie

Dotyczy ołtarza głównego p.w. Św. Walentego

Stan zachowania

Powierzchnia ołtarza przemalowana wielokrotnie. Nie wiadomo w jakim stanie i w jakiej ilości zachowała się oryginalna powłoka. Liczne ślady ingerencji drewnojadów. Konstrukcja ołtarza nadwyreżona, wymaga napraw stolarskich (po rozpoczęciu prac i oczyszczeniu ołtarza może ujawnić się inny stan faktyczny). Z elementów złożonych odpadają grunty (co najmniej 2 różne warstwy). Rzeźby wielokrotnie przemalowane. Obrazy opisane poniżej.

Program prac przy ołtarzu głównym

- wykonanie wstępnej dokumentacji fotograficznej , kontynuacja w trakcie prowadzenia prac
- demontaż ołtarza i rzeźb, wstępne oczyszczenie z kurzu, demontaż obrazów oraz wszystkich aplikacji ,transport elementów do pracowni
- usunięcie chemicznie przemalowań powierzchni ołtarza, aplikacji i rzeźb, aż do warstwy oryginalnej. Gdyby się okazało, że oryginał jest w stanie szczątkowym, albo nie uda się usunąć przemalowań nie niszcząc oryginału, jest możliwość nie usuwania wtórnych warstw malarskich i pozostawienie obecnej powłoki i kolorystyki, oczywiście po uprzednim uzgodnieniu takich zabiegów z konserwatorem wojewódzkim.
- usunięcie odpadających warstw gruntów z elementów złożonych, mechanicznie i chemicznie
- prace stolarskie: ewentualne wymiany i naprawy elementów drewnianych, utwardzanie drewna nadwyreżonego drewnojadami Paraloidem B 72, uzupełnianie ubytków w powierzchni drewnianej
- odtłuszczenie całej powierzchni
- uzupełnianie ubytków gruntu na całej powierzchni ołtarza , nakładanie nowych gruntów kredowo-klejowych na elementy pierwotnie złożone
- opracowanie powierzchni gruntów i pozostałych uzupełnień na całej powierzchni ołtarza, rzeźb i aplikacji
- prace pozłotnicze: złocenie „na poler”-nakładanie pulmentu czerwonego, nakładanie złota płatkowego i srebra płatkowego, polerowanie agatami, utrwalanie srebra oraz złożone „na mat” – nakładanie szejaku, następnie mixtionu, nakładanie złota i srebra płatkowego, gierowanie i matowanie powierzchni, utrwalanie srebra
- izolacja powierzchni kitów
- uzupełnienie polichromii powierzchni ołtarza zgodnie z oryginalną techniką, ewentualne rekonstrukcje marmoryzacji oraz uzupełnienie polichromii na rzeźbach, scalenie kolorystyczne całej powierzchni ołtarza, werniksowanie

Ręka-Usk

Kościół p.w. Św. Walentego w Wielichowie

Obraz św. Walentego z ołtarza głównego

Stan zachowania

Obraz olejny na płótnie, autor nieznany, XVII w. Wymiary 110,5 cm x 84 cm. Ze względu na utrudniony dostęp do obrazu, opis jego stanu zachowania jest dość ogólny. Płótno będące podłożem obrazu jest przyklejone na całej powierzchni do drewnianej deski. Deska jest w bardzo złym stanie, z licznymi otworami po kołatkach. Stan płótna: otwory po kołatkach przechodzących z deski, liczne dziury w płótnie, głównie w miejscach mocowania srebrnej sukienki. Płótno jest miejscami odspojone od drewnianego podłoża, widać liczne pionowe spęcherzenia. Stan zachowania oryginalnej warstwy malarskiej jest trudny do określenia. Przemalowania pokrywają ok 90 % oryginału. Tylko w obrębie karnacji Św. Walentego i klęczącej u jego stóp kobiety, można dopatrzeć się pozostałości oryginału. Ponieważ przemalowania są tak rozległe i wykonane bardzo grubą warstwą farby (możliwe, że fabrycznej z puszki), trzeba założyć, że oryginał pod spodem może być w stanie szczątkowym. W dolnej części obrazu i po bokach – przemalowania położone są szerokim pasem bezpośrednio na płótnie (bez gruntów). Wtórna warstwa malarska jest bardzo nierówna, widać liczne grudki. Werniks jest zmatowiały. Srebrna sukienka zachowana jest dość dobrze, prawdopodobnie była czyszczona w trakcie „renowacji” obrazu.

Program prac

- wyjęcie obrazu z ołtarza i ramy
- odjęcie płótna od drewnianego podłoża
- zdjęcie srebrnej sukienki
- usunięcie przemalowań
- wykonanie napraw płótna (łatki)
- uzupełnienie ubytków gruntu (kity)
- podmalówki akwarelowe na kitach
- zdublowanie obrazu nowym płótnem (syntetycznym) przy użyciu Bevy
- naciągnięcie obrazu na nowe krosno
- retusz kolorystyczny farbami żywicznymi i żywiczno-olejnymi
- zamontowanie obrazu w ramie

Srebrna sukienka, po oczyszczeniu, może być zamocowana na płycie od odwrocia obrazu, lub umieszczona na nowym podłożu (po wykonaniu kopii twarzy i rąk św. Walentego) i powieszona na ścianie kościoła obok ołtarza jako osobny obiekt.

Najbardziej pracochłonne może okazać się odrywanie płótna od deski.

Cudowny obraz św. Walentego z ołtarza głównego

Stan zachowania

Obraz olejny na płótnie, autor nieznan, XVII w. Wymiary 110,5 cm x 84 cm. Ze względu na utrudniony dostęp do obrazu, opis jego stanu zachowania jest dość ogólny. Płótno będące podłożem obrazu jest przyklejone na całej powierzchni do drewnianej deski. Deska jest w bardzo złym stanie, z licznymi otworami po kołatkach. Stan płótna: otwory po kołatkach przechodzących z deski, liczne dziury w płótnie, głównie w miejscach mocowania srebrnej sukienki. Płótno jest miejscami odspojone od drewnianego podłoża, widać liczne pionowe spęcherzenia. Stan zachowania oryginalnej warstwy malarskiej jest trudny do określenia. Przemalowania pokrywają ok 90 % oryginału. Tylko w obrębie karnacji Św. Walentego i klęczącej u jego stóp kobiety, można dopatrzeć się pozostałości oryginału. Ponieważ przemalowania są tak rozległe i wykonane bardzo grubą warstwą farby (możliwe, że fabrycznej z puszki), trzeba założyć, że oryginał pod spodem może być w stanie szczątkowym. W dolnej części obrazu i po bokach – przemalowania położone są szerokim pasem bezpośrednio na płótnie (bez gruntów). Wtórna warstwa malarska jest bardzo nierówna, widać liczne grudki. Werniks jest zmatowiały. Srebrna sukienka zachowana jest dość dobrze, prawdopodobnie była czyszczona w trakcie „renowacji” obrazu.

Obraz zasłaniający również przedstawia wizerunek św. Walentego. Wykonany w XIX w. w technice olej na płótnie, również naklejony na deskę. Widoczne odspojenia od podłoża w formie purchli. Zdejmowanie płótna z drewnianego podłoża może być (tak jak w przypadku obrazu głównego) dużą niespodzianką.

Obraz ze zwieńczenia ołtarza, przedstawia wizerunek św. Józefa, owalny, olej na płótnie. Z poziomu „0” nie widać czy ten obraz też został przyklejony na drewniane podłoża czy nie, jak również nie można dokonać dokładnych oględzin.

Program prac (dotyczy również obrazu zasłaniającego z wizerunkiem Św. Walentego oraz obrazu ze zwieńczenia z wizerunkiem Św. Józefa)

- wykonanie dokumentacji fotograficznej i kontynuacja w trakcie prowadzenia prac
- wyjęcie obrazu z ołtarza i ramy
- zdjęcie srebrnej sukienki z obrazu
- odjęcie płótna od drewnianego podłoża mechanicznie i chemicznie (ta czynność może okazać się bardzo pracochłonna)
- usunięcie wszystkich warstw przemalowań
- wykonanie napraw płótna (łatki)
- uzupełnienie ubytków gruntu masą kredowo-klejową (kity)
- zdublowanie obrazu nowym płótnem (syntetycznym) przy użyciu Bevy
- naciągnięcie obrazu na uprzednio wykonane nowe krosno, (owalne w obrazie Św. Józefa)
- wykonanie podmalówek akwarelowych na powierzchni kitów

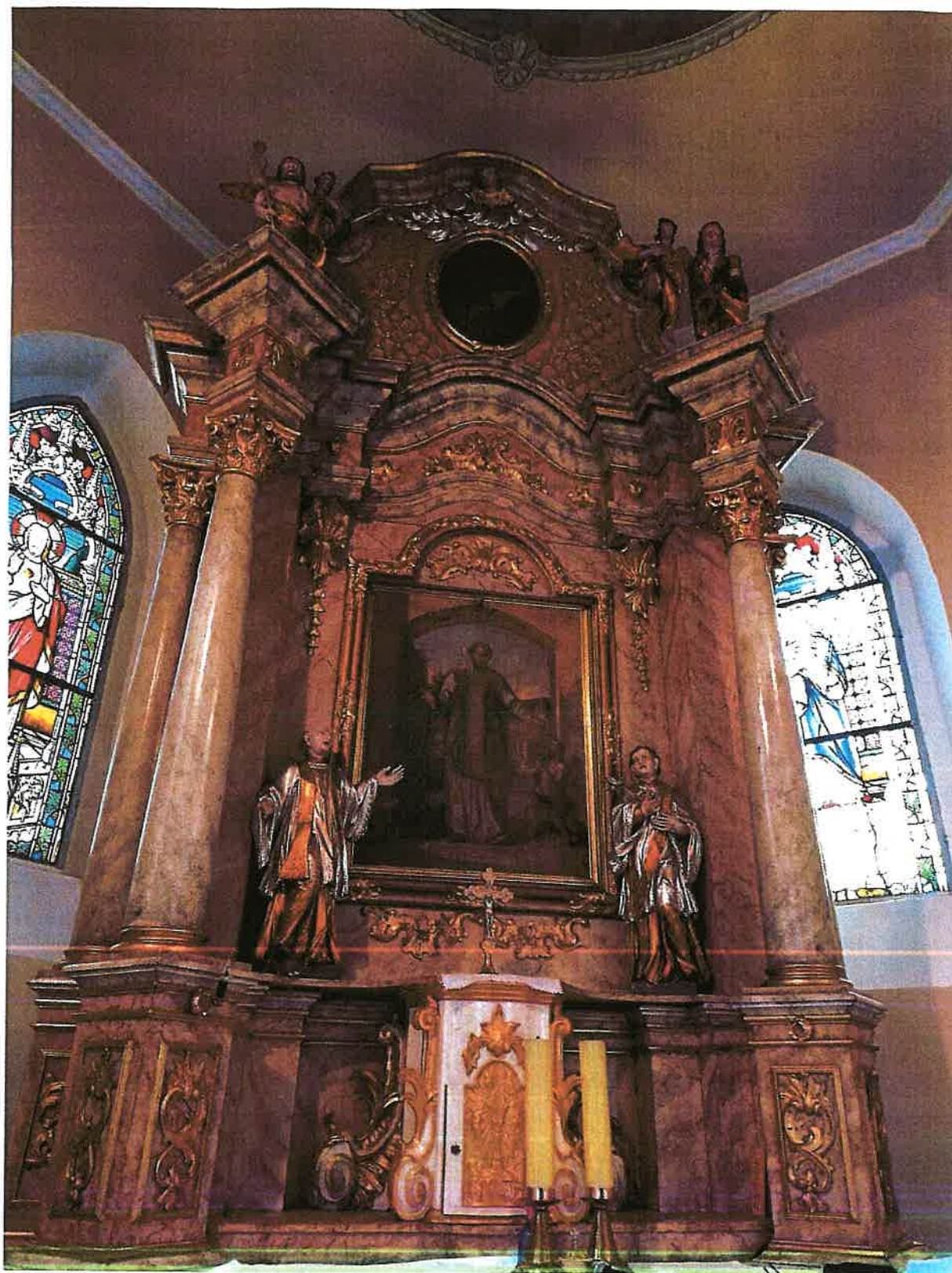
Ryszard Ullrich

- retusz kolorystyczny farbami żywicznymi i żywiczno-olejnymi
- nałożenie werniksu końcowego
- zamontowanie obrazu w ramie
- wykonanie dokumentacji fotograficznej i opisowej
- oczyszczenie srebrnej sukienki z brudu i patyny, zabezpieczenie powierzchni srebra

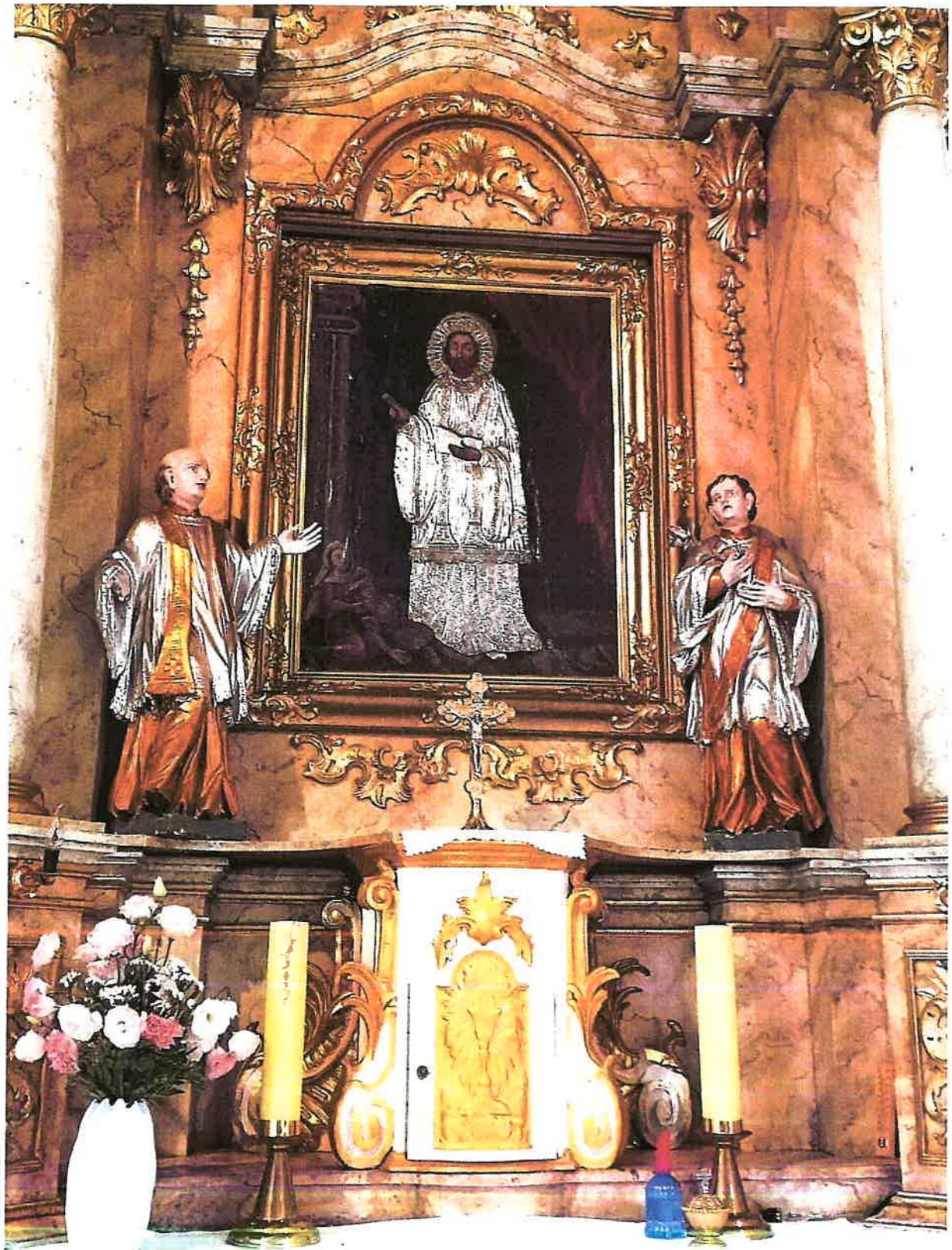
Srebrna sukienka, po oczyszczeniu, może być zamocowana na płycie zamontowanej na odwrociu obrazu, lub umieszczona na nowym podłożu (po wykonaniu kopii twarzy i rąk św. Walentego) i umieszczona na ścianie kościoła obok ołtarza jako osobny obiekt.

Grażyna Rączkowska-Urbaniak

Mgr Grażyna Rączkowska - Urbaniak

Ołtarz główny

Cudowny obraz Św. Walentego

Odpadające grunty z powierzchni złoconej